

REHBERLİK

* **Dersin Hedefi** → Öğretmenlerin rehberlikle ilgili bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olmak ve ne yapmaları konusunda onları bilinçlendirmek için düzenlenmiştir.

Tarihte Yaygın Olan Eğitim Anlayışı

→ Sümerlerle başlayan eğitim anlayışı günümüze kadar evrilerek gelmiştir. Sümerlerde konu öğretimi esastır. Fiziksel ceza vardır.

Konu Merkezli Eğitim

→ Eğitim sistemlerine getirilen öncelikli eleştiri öğretime ağırlık verilip eğitimin ihmal edilmesidir. Amaç konunun öğretilmesidir.

Jean Jacques Rousseau → Eğitimin öğrenci merkezli düzenlenmesi gerektiğini savunmuştur.

→ "Öğretmenler, önce çocuğu tanımakla işe başlayın." demiştir.

Hümanizm → İnsan merkezli bir eğitim anlayışıdır.

* **Eğitime katkıları**; herkese eğitim anlayışı, eğitimin yaygınlaştırılması, eğitim ve fırsat eşitliği, evrensel değerlerin eğitilmesidir.

Günümüzde Eğitim Anlayışı

* Hümanizm anlayışındaki ilkeler işselleştirilmiştir.

* Bireysel farklılıklar dikkate alınır.

* Eğitim sürecindeki gelişmeler okul örgütünü de (öğretmenler, yöneticiler, diğer hizmetteki kişiler) etkiler.

Rehberlik ve Eğitim

* Eğitim faaliyetleri planlıdır ve belli bir amacı vardır.

Öğretim → Okul örgütünün en geniş boyutudur. Akademik öğrenme ile ilgili tüm bilgi ve becerilerin kazandırılması bu alana girer. Öğretmenin rolü büyüktür.

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK

Yönetim → Bir araya gelen kişilerin yönlendirmeleri, görevlerini iş birliği içerisinde yerine getirmelerini amaçlar.

Öğrenci Kişilik Hizmetleri → Eğitim sürecinde öğretim ve yönetim hizmetlerinin dışında kalan ve öğrencinin kişilik ihtiyaçlarını karşılamaya dönük hizmetlerdir.

ÖĞRENCİ KİŞİLİK HİZMETLERİ

• **Sosyal Yardım Hizmetleri:** Ekonomik yardımlar, barınma (yurt), kredi, burs, yiyecek, giyecek gibi hizmetlerdir.

• **Özel Eğitim ve Özel Yetiştirme Hizmetleri:** Öğrencilerin özelliklerini dikkate alarak alandaki eksik ve yetersizlikleri gidermeye yöneliktir.

• **Sosyal ve Kültürel Hizmetler:** Serbest zaman eğitimi, zamanlarını değerlendirme olanakları, ilgilerine göre sosyal ve kültürel etkinlikleri bu kapsamdaki hizmetlerdir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

* Bireye kendini anlaması, çevresindeki olanakları tanıması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel yardımdır.

@hatem.sefika-ogrtmn

* Rehberlik hizmetleri, eğitim-öğretim çalışmalarını destekleyerek ve daha etkili hale getirerek öğretmene yardımcı olur.

Rehberliğin Ortaya Çıkmasını Gerektiren Koşullar

- 1- Meslek seçiminin zorlaşması
- 2- Bireysel farklılıkların eğitimde dikkate alınma zorunluluğu
- 3- İlerlemeci eğitim anlayışının benimsenmesi
- 4- Demokratik toplumlarda bireylere tanınan seçme özgürlüğü
- 5- Demokratik yaşamın karar verme gücüne sahip bireyler gerektirmesi
- 6- Eğitimde bireyin duygusal yönlerine verilen önemin artması
- 7- Psikometride gelişmeler
- 8- Akıl sağlığına verilen önemin artması ②

REHBERLİĞİN TARİHİ, İLKELERİ VE İŞLEVLERİ

* Bir meslek olarak okul danışmanlığı ilk olarak 1800'lerin sonlarında Sanayi Devrimi ile ortaya çıkan mesleki rehberlik hareketidir.

Günümüzde Rehberlik

- 1- **Parsons Modeli**: Kişilerin mesleki seçim sürecine yardımcı olur.
- 2- **Özel Faktör Modeli (Klinik Model)**: Öğrenciler ayrıntılı incelenir.
- 3- **Rehberliği Eğitim İle Karşılaştıran Model**: Rehberliği eğitim sürecinde öğretilcek bir konu olarak görür.
- 4- **Rehberliği Karar Verme Sürecine Yardımcı Olarak Gören Model**: Kişilerin karar aşamasında yararlanacağı bir hizmettir.
- 5- **Gelişimsel / Kapsamlı Rehberlik Modeli**: Gelişim süreklidir ve rehberlik bu süreci destekler. (en güncel)

Rehberlik faaliyetleri

1900 - 1920 → Meslek seçimi

1930 - 1960 → Okula uyum

1960 sonrasında günümüze → Kişisel gelişim

@hotem.sefika-ogrtmn

Rehberliğin Anlamı, Amacı ve İlkeleri

- Rehberlik bir süreçtir.
 - Rehberlik bireye yardım etme işidir.
 - Rehberlik yardımı bireye dönüktür.
 - Rehberlik bilimsel ve profesyonel bir yardımdır.
- Rehberliğin amacı** Bireyin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olur.

Rehberliğin İlkeleri

- 1- Demokratik ve insancıldır.
- 2- Herkes anlayış ve iş birliği içersinde çalışır.
- 3- Öğrenmeyi merkeze alır.
- 4- Öğrencilerin kendi kişiliklerini daha iyi anlamalarını sağlar.
- 5- Öğrencilerin kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olur.
- 6- Öğrencileri tüm yönleriyle tanımak gerekir.
- 7- Her okulun amaç ve ihtiyaçlarına uygun alanlara yoğunlaşır.
- 8- Gizlilik esastır. Mahremiyete önem verir.
- 9- Planlı ve programlı şekilde sunulur.

Psikolojik Danışma ve Rehberlikte Yanlış Anlayışlar

- ✓ Bireye tek yönlü olarak doğrudan doğruya yapılan yardım değildir.
- ✓ Bireye acımak, onu korumak gibi bir anlayış yoktur.
- ✓ Bireyin sadece duyuşsal yanı ile ilgilenmez.
- ✓ Kullanılan yöntem ve teknikler amaç değil, sadece araçtır.
- ✓ PDR konusu öğrenme konusu ya da ders değildir.
- ✓ Rehberlik yargılamaz ve ceza vermez.
- ✓ Problemi hemen çözecek sihirli bir güce sahip değildir.

REHBERLİK HİZMETLERİ/İŞLEVLERİ

Psikolojik Danışma → Bireyin karar verme ve problem çözme ihtiyaçlarını karşılayarak gelişim ve uyumuna yardımcı olmak için bireyle yüz yüze yapılan psikolojik yardımdır. Rehberliğin özünü oluşturur.

Oryantasyon → Öğrencilerin okula ve yakın çevresine uyum yardımcı olmayı amaçlayan hizmettir.

Bireyi tanıma → Tüm diğer etkinliklerin ilişkilendiği rehberlik işlevidir.

Bilgi Toplama ve Yayma → Öğrencilerin kendilerine uygun eğitsel ve mesleki tercihler yapmalarına yardımcı olmaya yöneliktir.

Yöneltilme ve Yerleştirme → Okul içi ve okul dışı olarak sınıflandırılır. Eğitsel, mesleki ve sosyal olmak üzere üçe ayrılır.

İzleme → Öğrencilerin yöneltilme ve yerleştirme çalışmalarının amacına ulaşip ulaşmadığını izler.

@hatem.sefika-ogrtmn

Müşavirlik → Öğrencilere değil okuldaki diğer personellere yönelik.

Araştırma ve Değerlendirme → PDR çalışmalarının geliştirilerek izlenmesi gerekir. Bir çeşit AR-GE çalışması gibidir.

Çevre ve Veli ile İlişkiler → Okul çevresinin ve velilerin iş birliği sağlanmalıdır.

OKUL REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA PROGRAMI

*Okul PDR hizmetlerinin nasıl örgütleneceği konusunda çeşitli modeller uygulanmıştır.

1-Hizmetler Modeli → 6 kategoridir: ^{orijantasyon} bireyi tanıma, bilgi verme, psi. danışma, yerleştirme ve izlemedir.

2- Süreç Modeli → Psi. danışmanın klinik ve tropötik yönünü vurgular.

3- Görevler Modeli → Psikolojik danışmanların görevleri basitçe listelenmiştir.

4- Kapsamlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları Modeli: Bireyin gelişimsel özellikleri ön plandadır.

• Rehberlik Hizmetleri Yürütme Komisyonu

- ✓ Müdür (veya görevlendireceği yardımcısı)
- ✓ Psikolojik danışman (psi. danışman yoksa RAM'dan)
- ✓ Her sınıf düzeyinden birer sınıf rehber öğretmeni
- ✓ Ödül ve disiplin kurul temsilcisi
- ✓ Okul aile birliği başkanı

@halem.sefika-ogrtmn

Okul Psikososyal Destek Ekipleri

*Doğal afet, terör, göç, ihtihar, ölüm, cinsel istismar gibi travmatik olaylar karşısında koruma ve önleme hizmeti sunar.

• Okul psikososyal destek ekipleri:

- Okul müdürü /müdür yardımcısı başkanlığında
- Rehber öğretmenler/ psikolojik danışmanlar
- Her sınıf düzeyinden en az bir sınıf rehber öğretmeni

Bildirim Yükümlülüğü

*Tehdit, şantaj, ihmal ve istismar şüphesi bildirim yükümlülüğü için yeterlidir.

*Gizlilik esasına göre vaka ile ilgili birimler olaydan haberdar edilmeli

•İhmal ve istismar vakası şüphesinde başvurulacak yerler:

- İl/İlçe Emniyet Müdürlüğü Çocuk Büro Amirliği
- Emniyet Genel Müdürlüğü (155 polis ihbar hattı)
- İl/İlçe Sosyal Hizmetler Merkez Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (183 ihbar hattı)